

Archeologienota: Programma van Maatregelen

VK Boomblokweg
Hever (Boortmeerbeek)
(prov. Vlaams-Brabant)

Colofon

Auteur(s): Walter Sevenants & Kristine Magerman
Titel: Archeologienota: programma van maatregelen.
VK Boomblokweg Hever (Boortmeerbeek) (prov. Vlaams-Brabant)
Rapport: TR2020-017
Afbeeldingen: Triharch onderzoek & advies bvba (tenzij anders vermeld)
Wettelijk depot: D/2020/13.954/010
Erkend archeoloog: Kristine Magerman (OE/ERK/Archeoloog/2015/00032)

TRIHARCH onderzoek & advies bvba

Heuve 25
B-3071 Erps-Kwerps (Kortenbergh)
www.triharch.be
info@triharch.be
0498/56.39.08

© 2021 Triharch onderzoek & advies bvba

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijk toestemming van Triharch bvba. Triharch aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoud

1	Gemotiveerd advies over het al dan niet nemen van maatregelen	3
1.1	Volledigheid van het uitgevoerd vooronderzoek	3
1.2	Afbakening van het gebied waar aanvullend archeologisch onderzoek vereist is	4
1.3	Aanvullend vooronderzoek in uitgesteld traject	4
2	Programma van maatregelen	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	5
2.2.1	Evaluatie van de onderzoeksmethoden “zonder ingreep in de bodem”	6
2.2.2	Evaluatie van de onderzoeksmethoden “met ingreep in de bodem”.	7
2.2.3	Motivering van de keuze van de onderzoeksmethoden	7
2.3	Uitwerking van de onderzoeksstrategie	7
2.3.1	Afbakening van het archeologisch onderzoeksgebied	7
2.3.2	Uit te voeren onderzoeksmethoden en -technieken	8
2.4	Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	13
2.5	Bewaring van het archeologisch ensemble	13
2.6	Vervolgtraject	13

1 Gemotiveerd advies over het al dan niet nemen van maatregelen

1.1 Volledigheid van het uitgevoerd vooronderzoek

Voor dit project werd een bureauonderzoek uitgevoerd over de volledige oppervlakte van het plangebied. Er werden (nog) geen verdere archeologische vooronderzoeken zonder of met ingreep in de bodem uitgevoerd.

Op basis van het uitgevoerd bureauonderzoek kunnen volgende conclusies getrokken worden:

- Voor het hele plangebied geldt een lage kans op aanwezigheid van steentijd-artefactensites, sporensites en sites met vaste structuren vanaf het neolithicum tot en met de nieuwe tijd,
- De aanwezigheid van sporensites en sites met vaste structuren vanaf de nieuwste tijd is aangetoond ter hoogte van de bestaande en afgebroken boerderijen. De aanwezigheid van dergelijke sites elders binnen het plangebied kan als laag ingeschat worden.
- De kans op offsite-sites vanaf de steentijd tot en met de nieuwe tijd in het plangebied is medium.
- De kans op het aantreffen van archeologische relictten van de Slag bij Schiplaken (WO I 1914) binnen het plangebied is hoog.
- Het relevant archeologisch niveau bevindt zich in het volledig plangebied op het huidige maaiveld (cf. kans op aanwezigheid relictten WO I).
- Op basis van het bureauonderzoek kan niet aangetoond worden dat binnen het plangebied zones aanwezig zijn waar geen archeologisch erfgoed aanwezig is of niet meer verwacht kan worden.
- Het potentieel tot kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische sites is o.a. afhankelijk van de aard van de site (meer bepaald naar zeldzaamheid, representativiteit, ...), van het site-type binnen een gegeven regio en het potentieel dat deze heeft om antwoorden te bieden op kennislacunes. Archeologische sites uit periodes die in de omgeving van het plangebied nog niet gekend en/of wetenschappelijk bestudeerd konden worden, hebben daarom een hoog potentieel tot kennisvermeerdering op regionaal vlak.

- Omdat voor een verkaveling van gronden aangenomen wordt dat over het volledig plangebied bodemingrepen kunnen plaats vinden, wordt het potentieel aanwezig archeologisch bodemarchief over het volledig plangebied bedreigd omdat het relevant archeologisch niveau zich (afhankelijk van het site-type) op het bestaand maaiveld (exterieur) en vloerniveau (interieur gebouwen) of vanaf 30cm –Mv bevindt en de geplande bodemingrepen dieper gaan dan deze 30 cm.

Voor het volledig plangebied kan momenteel nog niet aangetoond worden dat:

- met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig;
- de geplande werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed;
- verder onderzoek van het plangebied in het kader van de geplande werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.

Om aan de doelstellingen van het archeologisch vooronderzoek te voldoen, is daarom aanvullend archeologisch onderzoek vereist.

Voor heel het plangebied, maar in bijzonder ter hoogte van de bestaande en verdwenen boerderijgebouwen, geldt een risico op het aantreffen van niet-ontplofte conventionele explosieven. Wij adviseren de bouwheer en ontwerper (landmeter/architect) om een evaluatie van de kans op aantreffen van CTE¹ in de ondergrond uit te voeren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen vóór en tijdens grondroerende werkzaamheden.²

1.2 Afbakening van het gebied waar aanvullend archeologisch onderzoek vereist is

Aanvullend archeologisch vooronderzoek is vereist voor het volledig plangebied, ook het onderzoeksgebied genoemd.

Een aanvullend archeologisch onderzoek bestaat uit archeologisch vooronderzoek (zonder en/of met ingreep in de bodem), eventueel gevolgd door vrijgave van (een deel van) het onderzoeksgebied, maatregelen ter bewaring van het archeologisch bodemarchief (behoud *in situ*), een archeologische opgraving (behoud *ex situ*) en/of maatregelen voor verdere verwerking.

Het gebied dat eventueel wordt vrijgegeven, waar bewarende maatregelen van toepassing zijn, dat archeologisch moet opgegraven worden en/of waar maatregelen voor verdere verwerking van toepassing zijn, wordt bepaald op basis van de resultaten van het uitgevoerd archeologisch vooronderzoek.

Het onderzoeksgebied kan, mits voldoende gemotiveerd, aangepast worden naar aanleiding van de resultaten van een uitgevoerde onderzoeksmethode en/of aanpassingen van de geplande bodemingrepen.

1.3 Aanvullend vooronderzoek in uitgesteld traject

Conform art. 5.4.5 van het Onroerend Erfgoeddecreet is het niet mogelijk/wenselijk om al het noodzakelijke archeologisch vooronderzoek uit te voeren voorafgaand aan de omgevingsvergunningaanvraag en dit om volgende redenen:

¹ CTE: conventionele en toxische explosieven

² <https://mow.vlaanderen.be/leidraad> ; <https://www.beswic.be/nl/blog/oorlogsmunitie-op-bouwplaatsen-geen-verwaarloosbaar-risico> ; <https://www.securitecivile.be/nl/news/services-incendie/operationele-studiedag-incidenten-met-explosieven>

- Voor het rooien van de bomen en de sloop van de gebouwen en constructies zijn een kap- en sloopvergunning vereist (beide onderdelen van de omgevingsvergunningsaanvraag). De uitvoering van het aanvullend onderzoek kan dus pas gebeuren na het verkrijgen van de omgevingsvergunning.

2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Locatie:

Adres: zn (prov. Vlaams-Brabant)
Toponiem: Schiplaken - Boomblok
Bounding box: punt 1: 162.508 m – 184.710 m
punt 2: 162.814 m – 185.209 m

Kadastrale ligging:

Boortmeerbeek 2de afdeling sectie B nrs 481F, 481G, 481M (partim), 482, 484, 489K, 568E, 569G (partim), 570B, 570C, 571, 572, 573B, 573F.

Voor sommige kadastrale percelen geldt dat de stedenbouwkundige handelingen zich slechts uitstrekken over een deel van het kadastraal perceel zoals te zien op de plannen bij de vergunningsaanvraag.

2.2 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van aanvullend archeologisch vooronderzoek is een archeologische evaluatie van het onderzoeksgebied. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald.

Onderdeel van de evaluatie is dat er maatregelen gezocht worden om, indien dit niet kan, *in situ*-behoud te bewerkstelligen en maatregelen worden geformuleerd voor *ex situ*-behoud.

Voor het aanvullend archeologisch onderzoek gelden volgende algemene onderzoeksvragen:

- M.b.t. de fysisch-geografische context van het plangebied:
 - Wat is de bodemkundige variabiliteit binnen het plangebied?
 - Wat is de bewaringstoestand van de bodem in het plangebied?
 - Wat is de impact van de bodemkundige vaststellingen op het potentieel aanwezig (geweest) archeologisch bodemarchief?
 - Wat is de stand van het grondwater?
 - Zijn verstoringen merkbaar?
- M.b.t. het archeologisch potentieel voor het plangebied:
 - Zijn er aanwijzingen dat er geen archeologisch erfgoed meer te verwachten valt of dat er geen potentieel tot kennisvermeerdering te verwachten valt binnen (een deel van) het plangebied?
 - Gebieden met uitgegraven en/of sterk verstoorde bodems?
 - Kan dit gebied ruimtelijk (oppervlakte en diepte) afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
 - Indien er aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van archeologische sites in het plangebied,
 - Kunnen archeologische sites in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
 - Kunnen de karakteristieken van elke archeologische site beschreven worden?

- Welke relevante archeologische niveaus zijn er en vanaf welke diepte komen deze voor?
- Wat is de bewaringstoestand van elke archeologische site?
- Wat is de waarde van elke archeologische site?
- M.b.t. de geplande bodemingrepen
 - Welke bodemingrepen gaan gepaard met dit project?
 - Met betrekking tot de voorbereiding en uitvoering van de werken?
 - Met betrekking tot tijdelijke werkzones?
 - Wat is de impact van deze bodemingrepen op het archeologisch bodemarchief?
 - Kan de potentiële impact van deze bodemingrepen op het archeologisch bodemarchief vermeden en/of beperkt worden door wijziging van het ontwerp en/of de uitvoeringswijze van de geplande ruimtelijke ontwikkeling (door behoud in situ)?

Voor het aanvullend archeologisch onderzoek gelden volgende specifieke onderzoeksvragen:

- Zijn archeologische artefacten, sporen en structuren aanwezig van de Slag van Schiplaken (WO I 1914)?
- Zijn archeologische artefacten, sporen en structuren aanwezig van off site fenomenen, in bijzonder m.b.t. de cultuurontginning van dit gebied?

2.2.1 Evaluatie van de onderzoeksmethoden “zonder ingreep in de bodem”.

De verschillende onderzoeksmethoden “zonder bodem ingreep” die voor een aanvullend vooronderzoek in aanmerking komen, worden in het kader van dit project als volgt geëvalueerd:

- **Landschappelijk bodemonderzoek:** deze methode is nuttig om de verticale stratigrafie en aardkundige opbouw van de ondergrond te karteren zodat op basis van deze informatie de verdere onderzoeksstrategie kan bepaald worden (vooral m.b.t. steentijdartefactensites). Het is mogelijk om deze methode toe te passen op het onderzoeksgebied buiten de bestaande bebouwing en rekening houdend met de pioniersvegetatie. Deze methode is weinig schadelijk voor het potentieel aanwezig archeologisch bodemarchief. Omwille van de lage verwachting voor steentijdartefactensites en het feit dat de bodemgesteldheid gekarteerd kan worden door middel van andere onderzoeksmethodes, is het niet noodzakelijk deze methode toe te passen op dit onderzoeksgebied.
- **Veldkartering d.m.v. manueel inzamelen van oppervlaktevondsten:** Het is nuttig deze methode toe te passen om archeologische indicatoren op te sporen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van archeologische sites. Het is echter niet mogelijk om veldkartering toe te passen op het onderzoeksgebied omwille van de aanwezige begroeiing (gras- en weiland) en bebouwing.
- **Veldkartering d.m.v. metaaldetectie:** Het is nuttig deze methode toe te passen op het onderzoeksgebied om archeologische indicatoren op te sporen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van archeologische sites zoals sites m.b.t. militaire conflicten. Het is mogelijk om deze methode toe te passen op het onderzoeksgebied buiten de bestaande bebouwing en rekening houdend met de pioniersvegetatie. Deze methode is schadelijk voor potentieel aanwezige sites m.b.t. militaire conflicten waarbij de artefacten zich in de teellaag bevinden omdat door de metaaldetectie de artefacten “ex situ” gebracht worden. Door de hoge kans op aanwezigheid van archeologische artefacten, sporen en structuren m.b.t. de Slag van Schiplaken (WO I 1914) is het noodzakelijk deze methode toe te passen in het onderzoeksgebied.
- **Geofysisch onderzoek:** Het is nuttig deze methode toe te passen voor het opsporen van archeologische sporensites en sites met vaste structuren. Het is mogelijk om deze methode toe te passen op het onderzoeksgebied buiten de bestaande bebouwing en rekening houdend met de pioniersvegetatie. Deze methode is niet schadelijk voor het potentieel aanwezig archeologisch bodemarchief. Omwille van de lage kans op aanwezigheid van

sporensites en sites met vaste structuren vanaf de steentijd tot en met nieuwste tijd én omdat vastgestelde anomalieën toch door middel van een andere onderzoeksmethode (zoals proefsleuvenonderzoek) moet vastgesteld worden, is het vanuit een kostenbaten-perspectief niet noodzakelijk deze methode toe te passen op dit onderzoeksgebied.

2.2.2 Evaluatie van de onderzoeksmethoden “met ingreep in de bodem”.

De verschillende onderzoeksmethoden “met bodem ingreep” die voor een aanvullend vooronderzoek in aanmerking komen, worden in het kader van dit project als volgt geëvalueerd:

- **Verkennd en waarderend archeologisch booronderzoek:** Het is nuttig deze methode toe te passen om steentijdartefactensites op te sporen en inzicht te verwerven in de inhoudelijke en fysische kwaliteit ervan. Het is mogelijk om deze methode toe te passen op dit onderzoeksgebied buiten de bestaande bebouwing en rekening houdend met de vegetatie. De toepassing van deze methode is niet overdreven schadelijk voor het archeologisch bodemarchief. Rekening houdend met de lage verwachting voor steentijdartefactensites en vanuit kostenbaten-perspectief is het niet noodzakelijk deze methode toe te passen.
- **Proefputten i.f.v. steentijd-artefactensites:** Het is nuttig deze methode toe te passen om inzicht te verwerven in de inhoudelijke en fysische kwaliteit van steentijd-artefactensites. Het is mogelijk om deze methode toe te passen in het onderzoeksgebied buiten de bestaande bebouwing en rekening houdend met de vegetatie. De toepassing van deze methode is tot op zeker hoogte schadelijk voor het archeologisch bodemarchief. Rekening houdend met de lage verwachting voor steentijdartefactensites en vanuit kostenbatenperspectief is het niet noodzakelijk om deze methode toe te passen.
- **Proefsleuven en proefputten:** Het is nuttig om deze methode toe te passen om sporensites, sites met vaste structuren en sites op te sporen. Dit geldt ook voor de opsporing van steentijdartefactensites, offsite-sites en sites in natte contexten, hoewel minder doeltreffend en meer schadelijk voor het betreffende bodemarchief. Het is mogelijk om deze methode toe te passen in het onderzoeksgebied mits rekening te houden met de bebouwing en de pioniersvegetatie. De toepassing van deze methode kan schadelijk zijn voor het aanwezig archeologisch bodemarchief. Omdat op dit ogenblik nog niet aangetoond kan worden dat met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig in het plangebied en/of verder onderzoek van het plangebied in het kader van de geplande werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst, is het noodzakelijk om deze methode toe te passen.

2.2.3 Motivering van de keuze van de onderzoeksmethoden.

Rekening houdend met de archeologische verwachting voor het onderzoeksgebied en de evaluatie van de verschillende onderzoeksmethodes wordt dus een onderzoeksstrategie geadviseerd bestaande uit een veldkartering d.m.v. metaaldetectie en een proefsleuvenonderzoek.

De onderzoeksstrategie kan aangepast worden indien dit op basis van de resultaten van een uitgevoerde onderzoeksmethode voldoende gemotiveerd kan worden en/of wanneer blijkt dat bij wijziging van de geplande bodemingrepen dit vereist is.

2.3 Uitwerking van de onderzoeksstrategie

2.3.1 Afbakening van het archeologisch onderzoeksgebied

Het aanvullend archeologisch vooronderzoek wordt uitgevoerd binnen het volledig plangebied.

Het onderzoeksgebied kan, mits voldoende gemotiveerd, aangepast worden naar aanleiding van de resultaten van een uitgevoerde onderzoeksmethode en/of wanneer blijkt dat bij wijziging van de geplande bodemingrepen dit vereist is.

2.3.2 Uit te voeren onderzoeksmethoden en -technieken

2.3.2.1 Algemeen

Het aanvullend archeologisch vooronderzoek mag gefaseerd uitgevoerd worden volgens de projectfasering zoals beschreven in het Verslag van Resultaten van het bureauonderzoek.

Het bovengronds verwijderen van bomen en struiken mag gebeuren zonder begeleiding van een erkend archeoloog of zijn/haar aangestelde veldwerkleider.

Het verwijderen van ondergrondse delen (zoals het rooien van boomstronken, het verwijderen van verhardingen en ondergrondse delen van gebouwen, constructies, leidingen en rioleringen) mag enkel gebeuren onder begeleiding van een erkend archeoloog of zijn/haar aangestelde veldwerkleider. Deze werken worden zo uitgevoerd dat machines niet meer over de afgegraven grond mogen rijden. Zo wordt vermeden dat eventueel aanwezige archeologische sites alsnog beschadigd worden.

Voor de uitvoering en verwerking van de vooronderzoeken voorziet de uitvoerder voldoende expertise op basis van het voortschrijdend inzicht in de uitvoering (strategie, methode & technieken) en resultaten van het vooronderzoek.

De veldwerkleider en de assistent-archeoloog zijn samen permanent aanwezig op het terrein tijdens het terreinwerk van het vooronderzoek.

De veldwerkleider heeft minstens 3 jaar aantoonbare ervaring met betrekking tot de uitvoering van proefsleuvenonderzoek en opgravingen, waarvan minstens 5 sites zonder complexe verticale stratigrafie, in de Vlaamse Zandleemstreek.

Indien aanwijzingen worden aangetroffen voor de aanwezigheid van steentijdartefactensites, wordt de onderzoeksmethode bijgestuurd op basis van de richtlijnen van de Code van Goede Praktijk.

Het onderzoek is succesvol wanneer aan de doelstellingen van het onderzoek aantoonbaar is voldaan en de generieke en specifieke onderzoeksvragen zijn beantwoord.

Bij het detecteren van niet-ontplofte conventionele en toxische explosieven worden volgende aanbevelingen gedaan³:

- **Geen verdere manipulatie van de munitie**
- **Werken onmiddellijk stoppen**
- **Politie verwittigen**
- **Evacuatie van de site en evacuatie loodrecht op de windrichting als er een vreemde geur of rook waarneembaar is**
- **Onthoud de juiste ligplaats en baken af met materiaal die vanop ruime afstand herkenbaar is**
- **Verwittig al het aanwezige personeel en eventuele derden op de bouwplaats**
- **Sluit de toegang tot de vindplaats af**
- **Wacht op de aankomst van de politie en of hulpdiensten.**

³ <https://www.beswic.be/nl/blog/oorlogsmunitie-op-bouwplaatsen-geen-verwaarloosbaar-risico>

2.3.2.2 Veldkartering d.m.v. metaaldetectie

De veldkartering d.m.v. metaaldetectie wordt uitgevoerd vóór de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek.

Hierbij moet rekening gehouden worden met volgende technische kenmerken:

- Het gebruikte apparaat beschikt over een functie voor metaaldiscriminatie en een functie om storende achtergrondsignalen te onderdrukken.
- De metaaldetectie wordt enkel uitgevoerd in terrein- en weersomstandigheden die een goede detectie van metaalvondsten in de bouwvoor toelaten (o.a. alle hinderlijke begroeiing verwijderd en kort gemaaid gras).
- De metaaldetectie wordt uitgevoerd in regelmatige raaian die elkaar overlappen.
- De te detecteren zones worden minstens twee maal gekarteerd: één maal in de lengte en één maal in de breedte van het terrein.
- Van elke gedetecteerde, relevante metaalvondst wordt de ligging geregistreerd met een manuele GPS in x- en y-coördinaten in Lambertcoördinaten (EPSG:31370) met een nauwkeurigheidsgraad van max. 5 meter.
- Als gedetecteerde, relevante metaalvondsten zich binnen de teellaag bevinden, worden deze ingezameld. Indien een metaalvondst zich onder de teellaag bevindt, wordt deze ingezameld tijdens het proefsleuvenonderzoek wanneer deze zich in een proefsleuf bevindt. Wanneer deze buiten de aangelegde proefsleuven ligt, wordt deze ingezameld wanneer in het betreffende gebied geen opgraving wordt geadviseerd.
- Elke gedetecteerde, relevante metaalvondst krijgt een vondstnummer en vondstkaartje (cf. Code van Goede Praktijk V2.0 hoofdstuk 6.8)
- Verwerking van de metaalvondsten
 - Voor alle metaalvondsten wordt in de vondstenlijst aangegeven of de vondst al dan niet gerelateerd kan zijn aan een specifiek militair treffen (zie Resultaten Bureauonderzoek).
 - De kogels worden beschreven in een aparte vondstenlijst met minimum vondstnummer, sporen van afvuren, sporen van impact, sporen van fabricage, bewaringstoestand, gewicht, afmetingen (breedste en smalste zijde).
 - Van de metaalvondsten die gerelateerd kunnen worden aan een militair treffen worden detailfoto's (en/of type- voorbeelden) genomen en in het rapport opgenomen.

De metaaldetectorist die de metaaldetectie uitvoert is erkend en heeft aantoonbare ervaring met betrekking tot de uitvoering van metaaldetectie in de Vlaamse Zandleemstreek volgens de hierboven opgesomde technische kenmerken.

De ingezamelde vondsten worden bestudeerd en beschreven door een metaalspecialist in metaalvondsten met een militaire oorsprong (periode post-middeleeuwen), met een aantoonbare ervaring (minimum 2 wetenschappelijke publicaties over deze materie).

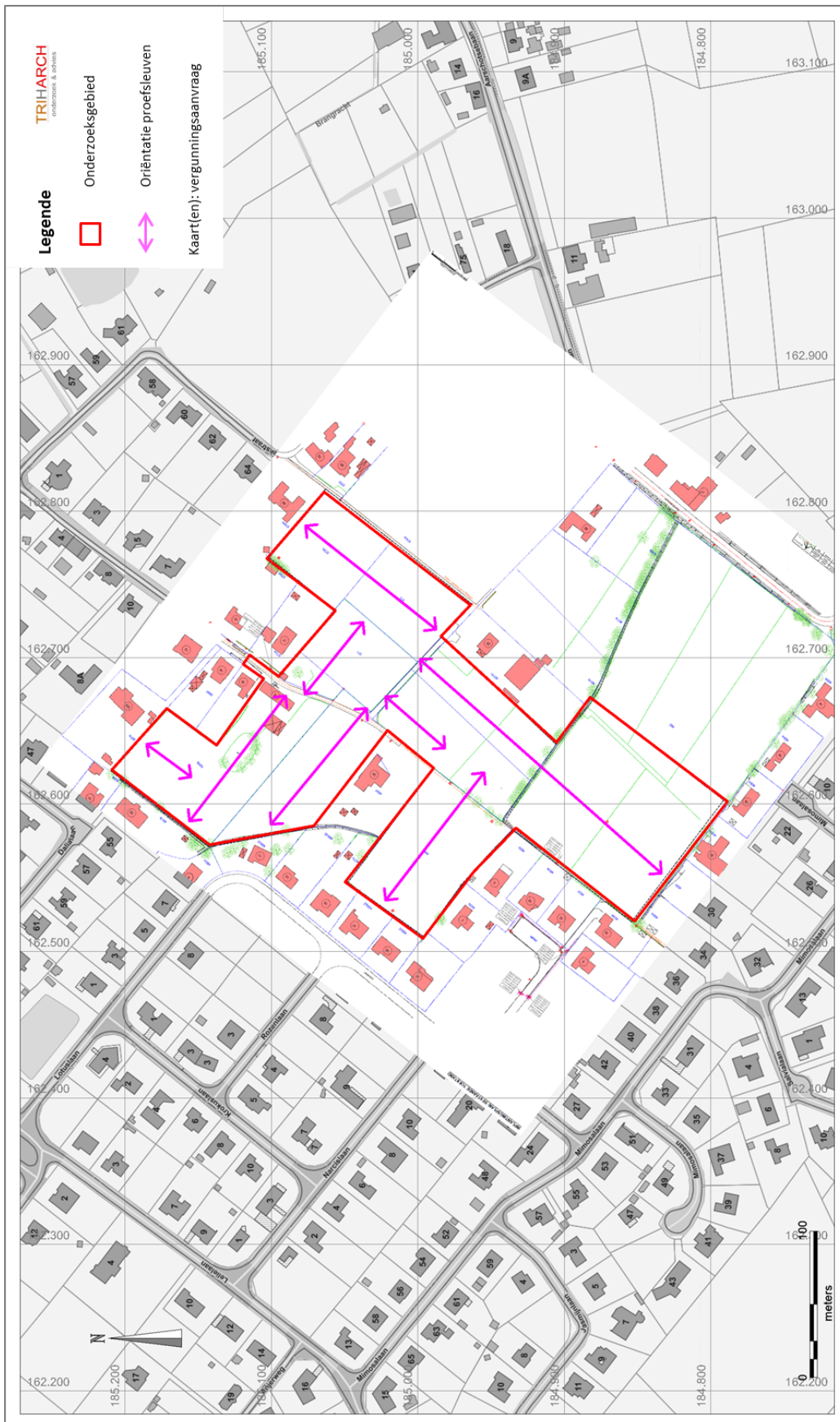
2.3.2.3 Proefsleuvenonderzoek

Het onderzoek door middel van proefsleuven heeft als doel, door een beperkt maar statistisch representatief deel van het onderzoeksgebied, een horizontaal ruimtelijk inzicht van de te onderzoeken zones te verkrijgen, uitspraken te doen over de waarde van het archeologisch bodemarchief van het onderzoeksgebied en antwoorden te bieden op de algemene en specifieke onderzoeksvragen.

Bij de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek moet men rekening houden met volgende technische bepalingen:

- De proefsleuven worden ingeplant zoals aangegeven op figuur 32 en 33.
 - De oriëntatie van de proefsleuven is per perceel aangegeven.
 - De proefsleuven moeten de voetweg 43 op minstens twee plaatsen doorsnijden zodat hiervan een doorsnede wordt bekomen.
- De proefsleuven zijn tussen 1,80 en 2,00 m breed.
- Voorafgaand aan de aanleg van een proefsleuf wordt minimum één profielput gegraven en geregistreerd. Op basis van een analyse van het profiel worden de verschillende relevante archeologische niveaus en de aanlegdiepte van het eerste aanlegvlak bepaald.
- De proefsleuven worden aangelegd en onderzocht als een opgraving waarbij ieder archeologisch niveau volledig wordt opgegraven en geregistreerd (volgens Code van Goede Praktijk v4) alvorens naar een volgend niveau te verdiepen.
- Tijdens aanleg van de proefsleuf wordt elk aangelegd vlak met een metaaldetector onderzocht. Zie Code van Goede Praktijk V4.0 hoofdstuk 8.6.
- Na het onderzoek worden de proefsleuven gedicht omwille van veiligheid en om verdere degradatie van het archeologisch bodemarchief tegen te gaan.

Wanneer tijdens de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek archeologische sporen en –structuren van offsite-sites worden aangetroffen die in verband kunnen gebracht worden met de landschapsgeschiedenis van het gebied, worden stalen genomen i.f.v. natuurwetenschappelijke onderzoek (CGP 2018 hoofdstuk 9) en aardkundig onderzoek (CGP 2018 hoofdstuk 10). Deze stalen worden bewaard i.f.v. een eventueel “programma van maatregelen voor verdere verwerking” (CGP 2018 12.6.3.4. p.137).

Figuur 33. Oriëntatie van de proefsleuven per perceel met het inplantingsplan van de bestaande toestand als onderkaart. (Bron: www.geopunt.be; vergunningsaanvraag)

Figuur 34. Oriëntatie van de proefsleuven per perceel met het inplantingsplan van de nieuwe toestand als onderkaart. (Bron: www.geopunt.be; vergunningsaanvraag)

2.4 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

M.b.t. de uitvoering van dit aanvullend archeologisch vooronderzoek zijn geen andere afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk voorzien dan deze opgenomen in de hierboven beschreven onderzoeksstrategie. De motivering voor de afwijkingen staat beschreven in de betreffende hoofdstukken.

Na uitvoering van elke onderzoeksmethode is het mogelijk om mits motivatie af te wijken van de hierboven gestelde onderzoeksstrategie en Code van Goede Praktijk.

2.5 Bewaring van het archeologisch ensemble.

Het geheel aan archeologische artefacten, stalen en onderzoeksdocumenten afkomstig van een archeologisch onderzoek is onderworpen aan de bepalingen van de Code van Goede Praktijk, meer bepaald deel 4: Conservatie en langdurige bewaring van archeologisch ensemble.

Dit houdt onder meer in dat de zakelijk rechthouder het archeologisch ensemble als een geheel dient te bewaren, in goede staat te behouden en voor wetenschappelijk onderzoek beschikbaar te houden.

Indien de zakelijk rechthouder het beheer van het archeologisch ensemble toevertrouwd aan een erkend onroerend erfgoeddepot, voldoet hij/zij aan de gestelde bepalingen.⁴ Zo komt het “erkend Onroerend Erfgoeddepot Vlaams-Brabant” van de provincie Vlaams-Brabant in aanmerking voor deponering.

2.6 Vervolgtraject

Op basis van een assessment van de resultaten van het aanvullend archeologisch vooronderzoek wordt bepaald of (delen van) het onderzoeksgebied vrijgesteld worden van verder archeologisch onderzoek, maatregelen moeten getroffen worden voor behoud in situ en/of behoud ex situ (Programma van Maatregelen).

De resultaten van het aanvullend archeologisch vooronderzoek, het assessment en het daaruit volgend advies (incl. Programma van Maatregelen) worden beschreven in een nota die ter bekrachtiging ingediend moet worden bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Deze laatste kan deze nota bekrachtigen (al dan niet met bijkomende voorwaarden) of weigeren.

Een Programma van Maatregelen waarvan akte werd genomen moet uitgevoerd worden conform de bepalingen in het Programma van Maatregelen (al dan niet met bijkomende voorwaarden) en de Code van Goede Praktijk, voorafgaand aan de start van de geplande bodemingrepen in het toepasselijk onderzoeksgebied.

Voor de zones waar geen aanvullend archeologisch vooronderzoek geadviseerd werd, blijft de wet- en regelgeving betreffende de meldingsplicht van archeologische toevalsvondsten (Decreet Onroerend Erfgoed 12 juli 2013, artikel 5.1.4) van kracht.

⁴ <https://www.onroenderfgoed.be/overzicht-van-de-erkende-onroenderfgoeddepots> en <https://www.depotwijzer.be/>